

ابن سینا و ملاصدرا در دیدگاه برخی از فیلسوفان عربی

www.ketab.ir

ویراستار: مقداد عرفه منسبه

ترجمه: دکتر غلامحسین خدري

سرشناسه	: منسیه، مقدار عرفه
عنوان قراردادی	: نظرات فی فلسفه ابن سینا و ملاصدرالشیرازی فارسی
عنوان و نام پدید آور	: ابن سینا و ملاصدرا در دیدگاه برخی از فیلسوفان عربی/مقداد عرفه منسیه؛ ترجمه غلامحسین خدروی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۴ص.
فروست	: دانشگاه پیام نور؛ ۲۸۹۷: گروه فلسفه و کلام اسلامی؛ ۱۶۹: ف.
شابک	: 978 - 964 - 14 - 0948 - 9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰ - ۴۲۸ ق. -- نقد و تفسیر
موضوع	: Avicenna-- Criticism and interpretation
موضوع	: صدرالدین شیرازی، محمدبن ابراهیم، ۹۷۹ - ۱۰۵۰ ق. -- نقد و تفسیر
موضوع	: Sadraddin Shirazi, Mohammad ebn Ebrahim -- Criticism and interpretation
موضوع	: فلسفه اسلامی
موضوع	: Islamic philosophy
شناسه افزوده	: غلامحسین، ۱۳۳۹ - مترجم
شناسه افزوده	: دانشگاه پیام نور
شناسه افزوده	: Payam Noor University
رده بندی کنگره	: BBR۵۶۹
رده بندی دیویی	: ۱۸۹/۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۵۶۰۳۸۷
اطلاعات رگورد کتابشناسی	: فیبا

دانشگاه پیام نور

ابن سینا و ملاصدرا در دیدگاه برخی از فیلسوفان عربی

ویراستار: مقدار عرفه منسیه

مترجم: دکتر غلامحسین خدروی

تهیه و تولید: مرکز انتشارات دانشگاه پیام نور

شابک: ۹ - ۰۹۴۸ - ۱۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN: 978 - 964 - 14 - 0948 - 9

فروش این کتاب فقط از طریق نمایندگی‌های دانشگاه پیام نور مجاز می باشد و فروش

آن در سایر مراکز فروش کتاب موجب تعقیب قانونی فروشنده خواهد گردید

(کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و متعلق به دانشگاه پیام نور است. تولید، کپی یا خلاصه‌برداری، نشر و ترجمه، چاپ، امضا، توزیع گسترده، تهیه CD و... این اثر یا بخشی از آن اعم از متن، طرح پست و روی جلد و... بدون اخذ مجوز کتبی از معاونت فناوری و پژوهش دانشگاه خلاف مقررات و تعرض به حقوق مادی و معنوی دانشگاه است. متخلفین وفق قانون حمایت از مولفان و مصنفان و هنرمندان دارای مسئولیت حقوقی و کیفری بوده و تحت پیگرد قرار می گیرند.)

آدرس فروشگاه مرکزی چاپ و انتشارات دانشگاه پیام نور: تهران، خیابان شهید رجایی،
نرسیده به تقاطع آزادگان، جنب ورزشگاه یادآوران. تلفن: ۵۵۵۰۲۷۰۴ - ۵۵۰۰۹۸۳۸

سایت فروش اینترنتی: <http://digibook.pnu.ac.ir>

چاپ: اول

شمارگان: ۱۰۰

قیمت: (ریال) ۴۰۰,۰۰۰

فهرست مطالب

هفت	پیشگفتار
بیست و نه	خوشامدگویی
۱	فصل اول: فلسفه اسلامی در مسیر اندیشه انسانی
۱۱	فصل دوم: ابن سینا و معتزله در رساله عرشیه
۱۱	چکیده
۱۲	پیشگفتار
۱۲	مقدمه
۳۵	سخن پایانی
۳۸	نمودارهای توضیحی
۴۱	فصل سوم: شباهت‌های فلسفه سنیوی و تصوف
۴۱	چکیده
۶۳	فصل چهارم: بین شهر مردم و شهر وجود
۶۳	چکیده
۸۱	فصل پنجم: وجود ذهنی از نگاه صدرالمتألهین شیرازی
۸۱	چکیده
۸۲	مقدمه
۸۳	ماهیت وجود ذهنی
۸۴	ابعاد وجود ذهنی
۸۵	تاریخچه مسئله
۹۴	وجود ذهنی از نگاه ملاصدرا
۱۰۱	نتیجه
۱۰۳	مراجع

پیشگفتار

دغدغه اصلی تدوین این اثر ترجمه‌ای (از متن عربی)، اهتمام در بازخوانی و تأملی در اندیشه‌های متفکران و فیلسوفان عرب نسبت به حیات و سیر جریان تطوری فلسفه و فیلسوفان در جهان اسلام است. آنچه برایم در وهله اول، امری حیاتی و ضروری می‌نمود شناخت و آگاهی نسبت به تلقی و نگرش فیلسوفان عربی به فلسفه اسلامی و حاملانش و سیر تطوری‌اش در فضا و ساخت کنونی ما بود. در جستجوهایم به مقالات منتشره همایشی با عنوان «نظرات فی فلسفه ابن سینا و ملاصدرا الشیرازی» برخورددم که به همت فیلسوف عالم عربی دکتر مقداد عرفه منسب اندیشمند و پژوهشگر اهل تونس و با مشارکت آکادمی علوم تونس (بیت الحکمه) از یکسو و پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی از سوی دیگر، در سال ۲۰۱۴ میلادی برگزار و سپس به دو زبان عربی و لاتین (انگلیسی و فرانسوی) چاپ و منتشر گشته بود. این محصول می‌توانست بخشی از دغدغه‌هایم را پاسخگو باشد و لذا در همین راستا توجه مرا به خودش جلب کرد.

در همین راستا بود که عنوان عربی همایش را تغییر دادم و عنوان کتاب را به «ابن سینا و ملاصدرا در نگاه برخی فیلسوفان عربی» تغییر دادم. به نظر چنین می‌رسد که تمام تلاش پدیدآورندگان این همایش (محققانی از ایران و مجموعه‌ای از متفلسفان در جهان عربی و ایرانی) بر آن بوده تا به‌خوبی نشان دهند که سیر جریان مستمر فلسفه اسلامی به عنوان یک سنت اندیشه‌ای پر جولان در عالم معاصر و در مواجهه با نحله‌های دیگر فلسفی در سطح جهان اسلام و دنیای غرب، در خود و فی‌ذاته واجد عناصر زنده، بویا و کارگشایی است و در نتیجه می‌توان از آن به عنوان یک جریان دارای

حیات، فعال و تأثیرگذار، یاد و در همین راستا نیز زوایای مختلف آشکار و پنهانی از آن را کشف و مطرح و در نتیجه مورد بحث و پرسش قرار داد.

این اثر گردآوری مجموعه‌ای از مقالات ارزشمند اساتیدی از ایران، تونس، عراق، مصر و دیگر کشورهای عربی در ۵۲۰ صفحه می‌باشد که در نخستین آنان، مقاله دکتر هشام جعیت متفکر و اندیشمند معاصر عرب قرار دارد که در آن به بررسی جایگاه فلسفه اسلامی در بستر تفکر و اندیشه انسانی پرداخته و متعاقب آن نیز در دیگر مقالات متفکران و فیلسوفان عربی به مسائلی از قبیل فلسفه ابن‌سینا و رابطه آن با سنت فکری معتزله، وحدانیت واجب‌الوجود در فلسفه ابن‌سینا و همچنین بررسی تطبیقی فلسفه سینوی با تفکر و اندیشه‌های تصوف می‌پردازند. در اثر چاپ‌شده اولیه، مقالاتی از برخی متفکران و فیلسوفان ایرانی درباره سیر تطور و تکامل فلسفه اسلامی از بوعلی تا ملاصدرا و همچنین مقایسه نظریه ملاصدرا با انیشتین درباره طبیعت ماده و پیامدهای آن آورده شده اما به جهت آنکه سابقاً عرض گردید و آن تمرکز بر بازخوانی و واکاوی قرائت‌های متفاوت از سنت فلسفه بوعلی تا مرحوم آخوند از منظر و دیدگاه متفکران و فیلسوفان عربی است، سعی نمودم تا تمرکز اسلام بر سلسله مقالات این دسته از شرکت‌کنندگان در همایش و بازخوانی مقالات فیلسوفان عرب‌زبان و نگرش آنان به فلسفه اسلامی در خلال بازه زمانی میان دو فیلسوف شهیر عالم اسلامی شیخ‌الرئیس بوعلی که مبدع شاهراه فلسفه مشایی در عالم اسلامی و دیگری ملاصدرای شیرازی که پایه‌گذار و سرسلسله جنبان حکمت متعالیه در اندیشه فلسفی و حکمی اسلامی است، باشد تا در خلال مباحث آنان، بتوانم دیدگاه‌هایشان را در خصوص ماهیت و ظرفیت‌های فلسفه اسلامی به‌طور عام و نقش و نگار دو فیلسوف شهیر و تأثیرگذار عالم اسلامی یعنی ابن‌سینا و ملاصدرا در گفتمان (پارادیم) تعاملات فلسفی عالم جدید، رصد نمایم. لذا از آوردن مقالات ثمین و با ارزش فیلسوفان، محققان و اساتید ایرانی (که اهتمام همگی آنان واکاوی و تحلیل جهات برجسته فلسفه سینوی و حکمت متعالیه ملاصدرا بوده و در نتیجه آثار فاخری را تولید نموده و بر غنای همایش با وجود شریف و نیز طرح مقالاتشان بس فراوان افزودند، شایسته نیست که یادی نکرده باشم و منزلت آنان را فراموش نمایم) خودداری نمودم و امیدوارم نگاه خطاپوش آن بزرگواران شامل این کمترین گردد.